

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 42C/67/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118211398
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Andrea Škapincová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2020:7118211398.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Ing. Andreou Škapincovou, PhD., v spore žalobkyne: B. G., O..XX.X.XXXX, V. V. XXX, XXX XX G., prechodne bytom: Y. Y., F. Y., F. XXX, B., zastúpená JUDr. Timeou Schwarcovou, advokátkou so sídlom Pražská 4, 040 11 Košice, proti žalovanému 1: T. M., O.. XX.X.XXXX, V. F. X, U. C., Ž., 2: chryso s.r.o., IČO: 44 459 751, so sídlom Popradská 56, 040 11 Košice, obaja právne zastúpený: JUDr. Tomášom Sisákom, advokátom so sídlom Hroncova 1, 040 01 Košice, žalovanému 3: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 31 595 545, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, zastúpená: JUDr. Félixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábřeží 8/A, 811 02 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanému v 1., 2. a 3. rade proti žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania každému v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1 Žalobou doručenu súdu dňa 5.10.2018 sa žalobkyňa domáhala, aby súd zaviazal žalovaných 1., 2. a 3. rade zaplatiť žalobkyni sumu vyčíslenú lekársnym posudkom ako náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, s tým, že splnením povinnosti jedným z nich zaniká v tomto rozsahu povinnosť druhého. Zároveň žiadala, aby súd zaviazal žalovaných 1. , 2. a 3. zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu v sume 10.000,- EUR do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že splnením povinnosti jedným z nich zaniká v tomto rozsahu povinnosť druhého. Taktiež žiadala nahraďiť trovy konania s tým, že splnením povinnosti jedným z nich zaniká v tomto rozsahu povinnosť druhého.

2 Podanie žaloby odôvodnila tým, že Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 12.12.2017, sp. zn. 4To/89/ 2017 bol žalovaný 1 uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví. Poškodenou bola žalobkyňa, ktorá v dôsledku dopravnej nehody zo dňa 8.10.2015 utrpela vážne zranenia. Dopravná nehoda sa stala v Košiciach na ulici Štúrova z dôvodu, že žalovaný 1 nedal prednosť žalobkyni ako chodkyni. Súd odkázal poškodenú na uplatnenie náhrady škody na zdraví na civilné konanie z dôvodu, že poškodená si v trestnom konaní na vlastné náklady dala vypracovať znalecký posudok č. 74/2016 zo dňa 6.9.2016 U.. K. F., P., v ktorom znalec ohodnotil zranenia poškodenej vo výške 337,5 bodov pri hodnote bodu v čase úrazu 17,16 EUR, čo predstavuje vyčíslenú škodu na zdraví v sume 5 791,50 EUR.V trestnom konaní bolo preukázané, že žalovaný 1 je vodičom, ktorý nerespektuje pravidlá cestnej premávky, o čom podľa žalobkyne svedčí Výpis z ústrednej evidencie priestupkov predložený v trestnom konaní. Žalovaný 2 je prevádzkovateľom motorového vozidla, ktorý mal k dispozícii žalovaný 1 a pri prevádzke ktorého došlo k porušeniu pravidiel cestnej premávky.

3 Žalobkyňa uviedla, že pri dopravnej nehode utrpela aj zranenie a to otras mozgu. Vzhľadom na vek žalobkyne už v trestnom konaní bolo vykonané dokazovanie znalcom z odboru psychiatria U.. C. U.Í. M., ktorá skonštatovala, že žalobkyňa trpí na duševné ochorenie, ktoré je aj na traumatickom podklade. Znalčka skonštatovala, že dopravná nehoda spôsobila otras mozgu, ktorý viedol k skokovitému vzniku dementného syndrómu. Vzhľadom aj na vek žalobkyne mala trauma z dopravnej nehody už trvalé následky.

4 Podľa žalobkyne do doby pred dopravnou nehodou sa vedela o seba sama postarať, žila v Košiciach, dokonca sama bez problémov cestovala za svojou dcérou do Kanady. Po dopravnej nehode sa výrazne zhoršil jej zdravotný stav, pretože vzhľadom na vážne zranenia už sa nemohla o seba postarať sama. Bolo nevyhnutné, aby bola umiestnená v Domove dôchodcov, kde jej je poskytovaná denná starostlivosť. Vzhľadom na jazykovú bariéru bolo nevyhnutné, aby bola umiestnená v sociálnom zariadení na Slovensku, keďže jej jediná dcéra spolu s rodinou žije dlhodobo v zahraničí. Život žalobkyne sa tak po dopravnej nehode výrazne zmenil, pretože je odkázaná na pomoc, nemôže samostatne fungovať a tým je aj odlúčená od svojej najbližšej rodiny. Dopravná nehoda jej spôsobila traumu v takom rozsahu, že sa pravidelne aj lieči na psychiatrickej ambulancii. Tieto skutočnosti zasiahli aj do finančnej stránky rodiny. Žalobkyňa je starobná dôchodkyňa a výška jej dôchodku nepokrýva náklady spojené s pobytom v domove dôchodcov a tiež s nákladmi na lieky. Žalobkyňa poukázala na znenie § 420, § 438, § 444, § 11 a §16 Občianskeho zákonníka, a § 2 ods. 1 a 2, § 7 ods. 5-6 zákona č. 437/2004 Z.z., § 4 a § 15 ods. 1 zák. č. 381/2011 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení a § 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke.

5 Podľa názoru žalobkyne neoprávneným zásahom žalovaného 1 bol narušený jej život, zdravie a to najmä vo vzťahu k jej rodine. Z predložených dôkazov vyplýva, že dopravná nehoda spôsobila porušenie jej psychiky, čím bolo výrazne narušené jej súkromie a odkázanosť na odbornú pomoc. Vzhľadom na tento stav, bolo jediným riešením umiestnenie žalobkyne v zariadení s nepretržitou starostlivosťou, keďže žalobkyňa má obmedzené niektoré funkcie vnímania a tento stav spôsobila podľa jej názoru trauma z dopravnej nehody. Je nutné zdôrazniť, že vo veku žalobkyne je takáto trauma už neprekonateľná. Ide o nenapraviteľné narušenie jej súkromia, pričom pred dopravnou nehodou nemala žiadny problém žiť aj v cudzine s rodinou, navštíviť ich a samostatne fungovať. Táto psychická ujma spôsobená dopravnou nehodou je trvalá a narušila aj kognitívne funkcie žalobkyne. Žalobkyňa poznamenala, že určitá demencia podľa veku sa môže prejavovať, avšak v takomto rozsahu je v tomto prípade spustená vážnou traumou, akou je účasť na dopravnej nehode a morálna satisfakcia nie je dostačujúca. Žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Súdného dvora ES vo veci B., C - 22/12 zo dňa 30.10.2013. Podľa jej názoru došlo k neoprávnenému zásahu do jej rodinného a súkromného života zo strany žalovaného 1 a to porušením platných právnych predpisov. Uviedla, že zmyslom a cieľom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov, je pokryť z poistenia náhradu ujmy v najširšom význame slova.

6 Uznesením Okresného súdu Košice I, č.k.: 42C/67/2018-15 z 31.10.2018 súd žalobkyňu vyzval na uvedenie sumy, ktorú žaluje titulom náhrady bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia.

7 Podaním doručeným súdu dňa 14.11.2018 žalobkyňa doplnila žalobu, uviedla, že titulom náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia požaduje od žalovaného 1, 2, 3 zaplatenie sumy 5.791,50 EUR.

8 Žalovaný v 3. rade vo vyjadrení z 14.12.2018 uviedol, že nároky na náhradu škody na zdraví, ako aj náhradu nemajetkovej ujmy neuznáva v celom rozsahu a považuje ich za sporné, neoprávnené a za riadne nepreukázané a premlčané. Žalobca uplatňovaný nárok na náhradu škody na zdraví odvodzuje od znaleckého posudku č. 74/2016 zo dňa 06.09.2016 U.. K. F., P.. (ďalej len „ZP“). Žalobca u žalovaného v 3. rade nikdy žiadne škodové nároky neuplatňoval, a učinil tak až žalobou. V zmysle § 4 ods. 2 Zákona o PZP je to však práve poškodený, kto je povinný svoj nárok u poisťovateľa jednak uplatniť, a zároveň aj preukázať. Vo vzťahu k uvedenému a vo vzťahu k žalovanému 3 je pritom bez právnej relevancie tvrdenie žalobcu o tom, že ho žalovaný v 1 a 2 nekontaktovali. Zároveň vzniesol námietku premlčania všetkých škodových nárokov. Vychádzal pritom z dátumu dopravnej nehody (08.10.2015), resp. z dátumu uvedenom v znaleckom posudku 06.09.2018, pričom žaloba v časti škody na zdraví bola podľa jeho právneho názoru riadne podaná až dňa 14.11.2018, preto je podľa neho nevyhnutné nároky

považovať za premlčané v subjektívnej dvojiročnej dobe podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uvedené by takisto platilo, aj ak by mal súd za to, že tieto nároky boli na súde uplatnené už 05.10.2018. Čo sa týka nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, krytie obdobných nárokov v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení žalovaný 3 neuznal. V danom prípade sa nejedná o nemajetkovú ujmu pozostalých po obeti dopravnej nehody, ale o tvrdenú nemajetkovú ujmu priameho účastníka dopravnej nehody, nedá sa vylúčiť, že čo do skutkového základu a tvrdení žalobkyne si tieto konkurujú so sťažením spoločenského uplatnenia. Pokiaľ by mal súd za to, že aj žalovaný v 3. rade je pasívne vecne legitímovaný aj vo vzťahu k nemajetkovej ujme, t. j. teoreticky akceptuje, že pojem nemajetková ujma je užšou kategóriou škody (na zdraví) - a to v dôsledku výlučne vývoja judikatúry, nie je žiadny legitímny dôvod na to, aby sa aj tento nárok ako škoda nepremlčieval, t. j. v 2 ročnej subjektívnej premlčacej dobe, ako koniec koncov predpokladá aj sám Zákon o PZP v § 15 ods. 2. Z týchto dôvodov žalovaný v 3. rade vzniesol aj voči nároku na náhradu nemajetkovej ujmy námietku premlčania, keďže ku vzniku „škody“ došlo dňa 08.10.2015, a k podaniu žaloby až dňa 05.10.2018, t. j. po uplynutí subjektívnej dvojiročnej premlčacej doby. Je podľa jeho názoru bez právnej relevancie k žalovanému v 3. rade či zo strany žalobkyne došlo k uplatňovaniu nárokov na náhradu škody na zdraví či nemajetkovej ujmy v rámci trestného konania, keďže voči žalovanému v 3. rade ide o originálne právo a priamy nárok podľa § 15 ods. 1 Zákona o PZP, ktorý sa premlčiava samostatne.

9 Žalovaní v 1. a 2. rade v podaniach z 11.1.2019 zhodne uviedli, že s poukazom na ustanovenie §4 ods. 1, ods. 2 a) v spojení s ust. § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný nárok preukázať. Motorové vozidlo bolo povinne zmluvne poistené, náklady za poskytnutú zdravotnú starostlivosť boli poisťovňou už uhradené. Poukázali na Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 11.10.2016, sp. zn. III.ÚS 666/2016, kde bola skonštatovaná ústavná udržateľnosť extenzívneho výkladu pojmu škoda na zdraví podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení v tom zmysle, že pokiaľ ublíženie na zdraví pri dopravnej nehode vyvolá občianskoprávnu zodpovednosť za škodu podľa § 444 Občianskeho zákonníka, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti, musí byť takto vzniknutá ujma tiež predmetom poistného krytia z povinného zmluvného poistenia, preto bol názoru, že náhrada škody aj nemajetkovej ujmy je plne v kompetencii žalovaného 3, u ktorého si mala žalobkyňa uplatniť svoje nároky.

10 V podaní doručenom súdu dňa 4.2.2019 žalobkyňa k vznesenej námietke premlčania zo strany žalovaného v 3. rade uviedla, že vo veci náhrady škody na zdraví bolo vedené na Okresnom súde Košice I, sp. zn. 10T/56/2016 trestné konanie voči žalovanému v 1. rade. V rámci trestného konania si žalobkyňa riadne uplatnila nárok na náhradu škody. Keďže sa žalovaný v 1. rade odvolal voči rozsudku Okresného súdu Košice I, Krajský súd Košice rozsudkom sp. zn. 4To/89/2017 zo dňa 12.12.2017 zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Košice I a podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku odkázal žalobkyňu s nárokom na náhradu škody na civilný proces. Navrhla pripojiť trestný spis. Podľa jej názoru, keďže odvolací súd odkázal žalobkyňu s náhradou škody na civilný proces, je zrejmé, že žalobkyňa si riadne uplatnila svoj nárok na náhradu škody v trestnom konaní. Poukázala na § 112 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. Z trestného konania podľa jej názoru vyplýva, že žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu škody včas a dokonca súdom prvej inštancie bol nárok na náhradu škody žalobkyne riadne priznaný. Námietku premlčania nároku žalobkyne považovala za bezdôvodnú, keďže došlo k tzv. spočívaniu behu premlčacej lehoty.

11 Na pojednávaní dňa 5.9.2019 žalobkyňa uviedla, že pokiaľ ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, zdravotný stav žalobkyne zatiaľ nie je ustálený, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia si teda neuplatňuje. Poukázala na výsledky trestného konania a uviedla, že nárok na náhradu škody si riadne uplatnila v trestnom konaní voči žalovanému 1, a to na základe znaleckého posudku vypracovaného U.. F., na ktorý odkazuje a ktorý sa týka bodového ohodnotenia bolestného. Žalovaný v 3. rade namietol premlčanie nároku vo vzťahu priamo k nemu. Je podľa neho právne irelevantné či došlo k uplatneniu nároku na náhradu škody v trestnom konaní voči vodičovi, teda žalovanému v 1. rade, pretože nemá to žiadne následky voči žalovanému v 3. rade ako poisťovní. Podľa jeho názoru bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sú preukazované rovnakými skutkovými okolnosťami. Podľa názoru súdu medzi stranami bola

sporná otázka premlčania, riadneho uplatnenia práva v trestnom konaní, pasívnej legitímácie a výšky nemajetkovej ujmy.

12 Z vyjadrenia dcéry žalobkyne U.. T. z 20.9.2019 vyplýva, že jej mama nie je schopná vypovedať vzhľadom na jej duševný stav. Od nehody sa žalobkyňa zdržuje len v ošetrovateľskom zariadení, na ktoré je od nehody odkázaná. Postupne od nehody stráca časovú orientáciu. Pred nehodou bola žalobkyňa samostatná, nebola odkázaná na ošetrovateľské zariadenie, neužívala okrem vitamínov žiadne lieky. Mala prenajatý byt v Košiciach, cestovala lietadlom do Kanady. Dcéra ako svedok bližšie chcela zodpovedať položené otázky.

13 Na pojednávaní dňa 7.11.2019 súd vykonal výsluch znalca, U.. F., ktorý vypracoval na základe zadania žalobkyne znalecký posudok z 6.9.2016. Znalec skonštatoval na základe vyšetrenia z 18.4.2016, že zlomenina bola k tomuto dňu vo vyhovujúcom postavení, teda zdravotný stav žalobkyne bolo možné považovať za ustálený. Právna zástupkyňa žalobkyne uviedla, že k uplatneniu nároku na náhradu škody voči žalovaným v 2. a 3. rade došlo až podaním žaloby. Žalovaný v 3. rade uviedol, že podľa jeho názoru sa žalobkyňa mohla dozvedieť o zodpovednosti žalovaných v 2. a 3. rade už v čase škodovej udalosti a to cez ŠPZ vozidla, ktoré škodu spôsobilo a tým pádom mohla si zistiť od Slovenskej kancelárie poisťovateľov podľa ŠPZ-ty, že kto je prevádzateľ tohto vozidla. Podľa názoru žalovaného v 3. rade subjektívna premlčacia doba začala plynúť už 9.10.2015. Ak by aj sa žalobkyňa vzhľadom na výsluch znalca U.. F. dozvedela o výške škody až znaleckým posudkom, ten je z 12.8.2016, preto aj v tomto prípade by už v čase podania žaloby 5.10.2018 uplynula dvojročná premlčacia lehota. Súd bol názoru, že v trestnom spise pokiaľ má strana možnosti preštudovať vyšetrovací spis, tak preštudovaním, ktoré bolo žalobkyňou uskutočnené 18.8.2016 zistí, že vo vyšetrovacom spise je aj evidenčná karta vozidla. V tomto prípade nárok voči žalovaným v 2. a 3. rade považoval za premlčaný. Pokiaľ ide o § 4 zákona o povinnom zmluvnom poistení, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve. Súd poukázal na judikát R 32/2014, sp.zn. 4 Cdo 54/2009. Žalovaný v 3. rade uviedol, že žalovaný v 1. rade nebol v žiadnom zmluvnom vzťahu so žalovaným v 3. rade, preto jeho zodpovednosť žiadnym spôsobom nie je daná a nebola preukázaná zo strany žalobcu, preto ak si aj žalobca uplatnil takýto nárok v rámci trestného konania výlučne voči žalovanému v 1. rade, nemalo to význam voči žalovanému v 3. rade. Žalobkyňa poukázala na rozhodnutie súdu 1. stupňa a 2. stupňa v trestnom konaní, kde bol žalobca odkázaný s nárokom na civilné konanie. Z toho podľa jej názoru vyplýva, že dňom vyhlásenia rozsudku súdu prvého stupňa v trestnom konaní, t.j. dňa 28.6.2017 došlo minimálne k uplatneniu práva.

14 Žalobkyňa vo vyjadrení z 2.1.2020 zotrvala na tvrdení, že pokiaľ súd v trestnom konaní rozhodoval o nároku na náhradu škody žalobkyne, žalobkyňa si uplatnila svoj nárok na náhradu škody riadne a včas, inak by súd o nároku na náhradu škody žalobkyne ako poškodenej strany vo svojich rozsudkoch nerozhodoval vôbec. Podľa § 119 ods. 3 Trestného poriadku, dôkazy môžu obstarávať aj strany na vlastné náklady, preto si žalobkyňa obstarala na vlastné náklady znalecký posudok, ktorým si uplatnila nárok na náhradu škody. Tým, že súd rozhodol o nároku na náhradu škody pre žalobkyňu tak, že odkázal žalobkyňu s nárokom na náhradu škody na občiansko- právne konanie, bolo výrokom súdu potvrdené, že žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu škody riadne a včas v trestnom konaní. Ak teda premlčacia lehota začala plynúť od 6.9.2016, tak súdom prvej inštancie v trestnom konaní bol nárok na náhradu škody žalobkyňi riadne priznaný. Z tohto dôvodu došlo k tzv. spočívaniu behu premlčacej lehoty podľa § 112 Občianskeho zákonníka a podľa výpočtu žalobkyne, skončila premlčacia doba dňa 22.2.2019. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, podľa žalobkyne sú splnené kritériá na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch a to z dôvodu, že sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne vyplývajúce z predloženého znaleckého posudku sa týkalo jej diagnózy spojenej najmä so zlomeninou lonových kostí, zlomeninou štyroch rebier. Sťaženie spoločenského uplatnenia posudzoval lekár z odboru chirurgie - traumatológia, kde zhodnotil pri zvýšení bodového ohodnotenia to, že žalobkyňa po ukončení liečby bola odkázaná čiastočne na pomoc inej osoby, pri chôdzi používa paličku, čo vyplýva aj z lekárskeho správ. Náhradu škody a sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku sťaženia fyzickej aktivity osobnosti nie je možné zamieňať s dôsledkami, ktoré boli spôsobené v súvislosti s dopravnou nehodou na emocionálnej a psychickej úrovni žalobkyne. Je potrebné vziať do úvahy aj tú skutočnosť, že žalobkyňa je vo vyššom veku a otras mozgu podľa predložených lekárskeho správ obsiahnutých aj v znaleckom posudku jej spôsobil, že bola dezorientovaná, mala neadekvátne správanie, poruchy myslenia, stavy zmätenosti. Neoprávnený zásah, úraz v dôsledku dopravnej nehody jej spôsobil vážne a vzhľadom na jej vek neodstrániteľné následky, zasiahol do jej súkromného života výrazným spôsobom. Znalecký posudok

U. C. U. M. potvrdil, že po dopravnej nehode má žalobkyňa náladu subdepresívnu, je emočne labilná, má zvýšenú dráždivosť, poruchy vedomia až s agresívnymi prejavmi a vizuálnymi a sluchovými halucináciami. Žalobkyňa vzhľadom na tento stav, ktorý je dodnes nemenný, je názoru, že došlo k závažnému zásahu do jej osobnostných práv a tento stav už nie je možné aj vzhľadom na jej vek meniť. Tento stav má tendenciu sa len zhoršovať a bol vyvolaný najmä otrasom mozgu žalobkyne v dôsledku úrazu. Je tu teda dôvod na to, aby súd posúdil tento duševný stav žalobkyne ako nárok, ktorý nie je pokrytý sťažením spoločenského uplatnenia podľa zákona o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Tento stav je už nemenný pre žalobkyňu a bol spôsobený neoprávneným zásahom zo strany žalovaného v 1. rade v dôsledku dopravnej nehody a nejde len teda o sťaženie spoločenského uplatnenia na krátky, obmedzený čas liečby. V tomto prípade ide o taký zásah do osobnostných práv žalobkyne, ktorý prekračuje rámec náhrady škody na zdraví. Neoprávneným zásahom vzniklo také poškodenie v psychickej sfére žalovanej, že už nie je možné očakávať obnovu do takého stavu, aby jej rodinný život a súkromný život, ktorý mala pred dopravnou nehodou sa vrátil do bežného stavu. Intenzita zranenia mozgu spôsobila teda tak intenzívny zásah do jej telesnej integrity, že to má trvalý vplyv na jej súkromný život, ktorý sa kvalitatívne výrazne zmenil a to najmä stratou jej vlastného súkromia, keďže došlo v dôsledku zranenia pri dopravnej nehode k zmene aj jej osobnosti, ktorými sú poruchy myslenia, stavy zmätenosti, agresívne prejavy. Toto sú dôvody, ktoré odôvodňujú použitie ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre uplatňovanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Psychický stav žalobkyne, najmä trvajúce poruchy správania, vnímania reality výrazne zasahujú do jej osobnostných práv. Predmetom ochrany sú najmä imateriálne hodnoty osobnosti človeka, ktoré sú neoprávneným zásahom narušené. Z lekárskeho správ žalobkyne, z jej zdravotnej dokumentácie a aj z výpovede jej dcéry vyplýva, že žalobkyňa pre neoprávneným zásahom nemala žiadne zdravotné problémy súvisiace s jej zdravím telesným, ale aj duševným. Žalobkyňa neužívala žiadne lieky a najmä nebola odkázaná na pomoc žiadnej osoby, bola sebestačná, vnímala realitu bez akýchkoľvek nežiadúcich prejavov. Zmena vnímania reality bola spôsobená neoprávneným zásahom do jej telesnej integrity, čo jej spôsobilo závažnú zmenu v duševnom stave a vnímanie reality narušilo celkovo a trvalo duševné zdravie, ktoré je evidentne už nemenné a spôsobilo zmenu jej osobnosti. Touto zmenou došlo teda k narušeniu jej osobnostných práva, pretože jej rodinný život sa zmenil natrvalo a bez pomoci tretej osoby nie je schopná samostatne fungovať, rozhodovať o svojom ďalšom aj spoločenskom živote a uplatnení. Zmena vnímania reality spôsobené poruchami myslenia je závažným a nemenným zásahom do súkromného a rodinného života žalobkyne. U žalobkyne je potvrdená organická porucha osobnosti a správania zapríčinená poškodením mozgu (prepúšťacia správa zo dňa 12.8.2016). Porucha osobnosti spôsobená dopravnou nehodou, teda neoprávneným zásahom spôsobila zmenu v jej živote a aj zdraví, ktoré už nie je možné ani len čiastočne upraviť do pôvodného stavu v prihladnutím aj na vyšší vek žalobkyne. Žalobkyňa v dôsledku neoprávneného zásahu už nevníma realitu tak, ako pred týmto zásahom a má problém so svojim správaním v takej intenzite, že je potrebná jej pravidelná ambulantná psychiatrická liečba spojená s užívaním liekov a neustály dozor tretej osoby. Žalobkyňa pred dopravnou nehodou neužívala žiadne lieky súvisiace s jej duševným zdravím. Táto intenzívna zmena v jej osobnom živote a to narušenie a zmena jej psychického zdravia je opodstatneným nárokom pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobkyňa už nebude a nie je schopná udržiavať a prežívať rodinné vzťahy a tešiť sa z rodinných záležitostí, ak ich fakticky vôbec v súčasnosti nevie vnímať a rozlišovať či sú alebo nie sú v reálnom čase. V dôsledku dopravnej nehody, ktorá spôsobila poruchy správania u žalobkyne a zmenu jej osobnosti došlo na strane žalobkyne k jej zníženiu dôstojnosti a tiež vážnosti, k trvalej zmene jej zdravia, trvalého narušenia jej rodinného života, ktorý už nevníma v takom rozsahu a s takými funkciami mozgu, ako pred dopravnou nehodou. Skutočnosť, že duševný stav žalobkyne je trvalo narušený a zmenený, potvrdzuje vysokú intenzitu v narušení osobnostných práv žalobkyne, ktorý opodstatňuje materiálnu satisfakciu pre žalobkyňu a nemožno ju zahrnúť pod náhradu škody na zdraví. Zmena jej osobnosti je trvalá, preto jej rodinný a súkromný život nie je možné vrátiť do stavu pred dopravnou nehodou a to ani čiastočne. Zákon o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia predpokladá len odškodnenie za časovo určený stav pre poškodeného, ktorý je vymedzený najmä trvaním jeho liečby v zdravotníckom zariadení. Predpokladá sa, že liečba a rehabilitácia u poškodeného by mala odstrániť nepriaznivé následky zmeny jeho zdravotného stavu a navrátenie zdravia. Vyplýva to aj zo samotných znaleckých posudkov, ktoré vychádzajú najmä z počtu dní pri liečbe, časového predpokladu rehabilitácie alebo vrátenia zdravia do pôvodného stavu alebo stavu, keď už nie je potrebný ďalší zásah zo strany zdravotníckeho zariadenia. Úraz hlavy spôsobený pri dopravnej nehode u poškodenej výrazne zasiahol do práva na ochranu osobnosti u žalobkyne, keďže došlo k takej zmene jej života a zdravia, bola potvrdená zmena jej osobnosti a to formou chorobnej zmeny vnímania reality. Zmena osobnosti a zmena vnímania reality u žalobkyne spôsobila pretrhnutie väzieb

medzi najbližšími osobami, keďže žalobkyňa nie je schopná po duševnej stránke vnímať a rozlišovať realitu. Tento následok je možné odstrániť už len uplatnením práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

15 Z vyjadrenia žalovaného 1 a 2 z 27.1.2020 vyplýva, že k dopravnej nehode, ktorá je skutkovým základom podanej žaloby, došlo dňa 8.10.2015. Žalobkyňa podala žalobu dňa 5.10.2018. Následne dňa 14.11.2018 doručila žalobkyňa na súd podanie, kde žalobný petit upravila. Žalovaný 2 považuje nárok na náhradu škody voči nemu za premlčaný. Vo vzťahu k žalovanému 1 a ním vznesenej námietky premlčania žalobkyňa neuniesla v spore dôkazné bremeno ohľadom tvrdeného spočívania premlčacej doby. Poukázal na ust. § 46 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu. Návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje. Žalobkyňa v konaní nepreukázala, že si splnila v súlade s ust. § 46 ods. 3 Trestného poriadku povinnosť pre riadne a včasné uplatnenie nároku v trestnom konaní, ktoré by odôvodňovalo spočívanie premlčacej doby. Z podanej žaloby ani z písomných či ústnych vyjadrení žalobkyne nie je zrejmé, kedy, z akých dôvodov a v akej výške si uplatnila nárok na náhradu škody voči žalovanému 1. Rovnako žalobkyňa v konaní vôbec nepreukázala, kedy malo spočívanie premlčacej doby začať a následne aj skončiť, teda v akom časovom horizonte nemala premlčacia doba podľa § 112 OZ plynúť. Vzhľadom na uvedené žalovaný 1 trvá na podanej námietke premlčania vo vzťahu k nároku žalobkyne na náhradu škody v celom rozsahu, nakoľko si žalobkyňa voči nemu nárok uplatnila po uplynutí premlčacej doby.

Vo vzťahu k žalobkyňou uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je názoru, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, jednak pokiaľ sa týka dôvodnosti uplatnenia tohto nároku a jednak aj samotnej uplatnenej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Dôvody, pre ktoré žalobkyňa žiada priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, sa kryjú so sťažiením spoločenského uplatnenia. Priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nemôže byť odôvodnené zvýšenými výdavkami na lieky a tým, že jej dôchodok nestačí a nie je schopná cestovať za dcérou do zahraničia. Tieto prípadné nároky nespadajú pod kategóriu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

16 Podľa názoru žalobkyne na pojednávaní dňa 30.1.2020 spočívala premlčacia lehota už v prípravnom konaní, nevie presne upresniť, ktorým úkonom, ale už v prípravnom konaní. Žalovaní 1 a 2 boli názoru, že chýba príčinná súvislosť medzi tvrdenou ujmomou a nepreukázaným následkom. Žalovaný 3 uviedol, že existoval patologický anatomický korelát svedčiaci pre postupný rozvoj organického a následne aj dementného syndrómu. K následkom by došla žalobkyňa aj bez uvedenej skutočnosti a tiež nebol rozsah akcelerácie preukázaný.

17 Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu, výpoveďami strán a znalca na pojednávaní, ako aj pripojeným trestným spisom a zistil tento skutkový stav:

18 Zo znaleckého posudku znalca z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Súdne lekárstvo (toxikológia, alkoholológia, sérohematológia) U.. G. č. 49/2015 z 18.12.2015 vyplynulo bodové ohodnotenie bolestného spolu 210 bodov, čo pri hodnote bodov 17,16 EUR predstavuje odškodnenie za bolestné v hodnote 3.603,60 EUR.

19 Zo znaleckého posudku znalkyne z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria U.. C. U. - M. č. 42/2016 z 10.6.2016 súd zistil, že žalobkyňa trpí na závažné chronické duševné ochorenie a síce Nešpecifikovanú demenciu zmiešanej etiológie na podklade vaskulárnom (ateroskleróza univerzalis) a traumatickom (comocio cerebri). Svedkyňa poškodená v čase skutku ako aj pred samotným skutkom nebola v psychiatrickej starostlivosti, z anamnestických údajov vyplýva, že menovaná do samotného skutku žila sama, bola relatívne samostatná a fungovala s pomocou okolia a vzdialenej rodiny. Vzhľadom na to aj po zohľadnení CT mozgu konštatujem, že u menovanej sa pred samotným skutkom jednalo o Organický psychosyndróm na podklade AS cerebri (teda o mierny úbytok kognitívnych funkcií) - Organická porucha osobnosti a správania zapríčinená chorobou, poškodením a dysfunkciou mozgu F.06.9. U žalobkyne už pred samotnou autonehodou ako vyplýva z CT vyšetrenia mozgu zo dňa 8.10.2015 a 11.10.2015 existoval patologicko anatomický korelát svedčiaci pre postupný rozvoj organického a následnej aj dementného syndrómu. Následkom predmetnej autonehody okrem iných poranení došlo u svedkyne poškodenej však aj k otrasu mozgu, kde tento otras mozgu ako

ďalší vyvolávajúci činiteľ viedol k skokovitému vzniku dementného syndrómu, teda urýchleniu rozvoja symptomaticky dementného syndrómu. Bez spolupôsobenia tohto traumatického faktora by proces rozvoja demencie u svedkyne poškodenej prebiehal pomalšie a plynulejšie. U menovanej sa tiež počas hospitalizácie na Klinike úrazovej chirurgie po autonehode v priebehu pár dní rozvinulo delírium nasadajúce na demenciu, toto vzniklo na podklade cievnom a traumatickom, ako spolupôsobiaci faktor prichádza do úvahy aj náhla zmena prostredia a deprivácia nemocničným prostredím, ktoré hlavne vo vyššom veku pacientov sa spolupodieľajú na vzniku týchto delírií (t.j. stav zmätenosti s poruchami správania tak ako bol konštatovaný psychiatrickým konziliárnym vyšetrením dňa 12.10.2015), tu išlo o stav prechodný, ktorý po psychofarmakologickej neuroleptickej liečbe ustúpil, kým dementný syndróm liečbou nebol ovplyvnený a je trvalého charakteru. Demencia diagnostikovaná u svedkyne poškodenej predstavuje ťažkú ujmu na zdraví, keďže, ale ako som uviedla vyššie, je multifaktoriálne podmienená, nie je možné kvalifikovať, aký podiel na jej vzniku mala samotná trauma mozgu a aký podiel mala ateroskleróza mozgu.

20 Zo znaleckého posudku znalcom z odboru Zdravníctvo a farmácia, odvetvie Chirurgia - traumatológia U.. K. F., P.. Z 6.9.2016 súd zistil, že bodové ohodnotenie bolestného po navýšení stanovil znalec spolu na 225 bodov, ktoré navýšil o polovicu, t.j. súčet bodového ohodnotenia bolestného bol stanovený na 337,50 bodov.

21 Z výsluchu znalca U.. F. na pojednávaní dňa 7.11.2019 súd zistil, že zdravotný stav žalobkyne bol ustálený k 18.4.2016.

22 Z potvrdenia U.. E., ošetrojúcej lekárky žalobkyne z 14.4.2016 súd zistil, že žalobkyňa pred nehodou nebola liečená na psychiatrii, nemala psychické problémy, bola orientovaná, samostatná, bez nutnosti pomoci druhej osoby. Po nehode bola žalobkyňa dezorientovaná, v zlom psychickom stave, odkázaná na celodennú starostlivosť a vyradená zo spoločenského života.

23 Z vyjadrenia dcéry žalobkyne U.. T. z 20.9.2019 vyplýva, že jej mama nie je schopná vypovedať vzhľadom na jej duševný stav. Od nehody sa žalobkyňa zdržuje len v ošetrovateľskom zariadení, na ktoré je od nehody odkázaná. Postupne od nehody stráca časovú orientáciu. Pred nehodou bola žalobkyňa samostatná, nebola odkázaná na ošetrovateľské zariadenie, neužívala okrem vitamínov žiadne lieky. Mala prenajatý byt v Košiciach, cestovala lietadlom do Kanady. Dcéra ako svedok chcela zodpovedať položené otázky. Žiadne otázky na ňu však strany nemali.

24 Z pripojeného spisu 10T/56/2016 z vyšetrovacieho spisu súd zistil, že Uznesením ORPZ v Košiciach, odbor kriminálnej polície, ČVS: ORP-1987/1-VYS-KE-2015 z 30.12.2015 bolo voči žalovanému 1 vznesené obvinenie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného poriadku. Žalobkyňa v rámci jej výsluchu ako svedka - poškodeného v trestnom konaní dňa 28.10.2015 uviedla, že žiada, aby v prípade odsudzujúceho rozsudku bol páchatel' zaviazaný nahradiť jej vzniknutú škodu. Škodu, ktorú utrpela upresní neskôr.

Zo záznamu o dopravnej nehode z 8.10.2015 súd zistil, že ako prevádzkovateľ vozidla bol uvedený žalovaný 2 a bolo uzavreté povinné zmluvné poistenie u žalovaného v 3. rade. Vodičom bol žalovaný v 1. rade.

Z Evidenčnej karty vozidla vyplýva, že vlastníkom a držiteľom vozidla bol žalovaný v 2. rade.

Zo záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu z 18.8.2016 súd zistil, že prostredníctvom právnej zástupkyne sa žalobkyňa oboznámila s celým vyšetrovacím spisom a vzniesla námietky voči záverom znaleckého posudku U.. G., bodovým ohodnotením a navrhla kontrolný znalecký posudok.

Obžaloba bola podaná na Okresný súd Košice I dňa 27.9.2016. Uznesením Okresného súdu Košice I, sp. zn. 10T/56/2016 z 5.10.2016 súd vrátil veci prokurátorovi, pretože zistil závažné procesné chyby. Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7To/116/2016 z 19.12.2016 odvolací súd zrušil uznesenie Okresného súdu Košice I z 5.10.2016 a uložil súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Zo zápisnice na hlavnom pojednávaní dňa 20.3.2017 vyplýva, že na výzvu súdu, aby poškodená uviedla či navrhuje uložiť povinnosť na náhradu škody, a ak áno v akom rozsahu po prvý krát uviedla, že si uplatňuje nárok na náhradu škody vo výške vyčíslenej znalcom U.. F. v znaleckom posudku. Súd nezistil, aby si žalobkyňa riadne uplatnila nárok na náhradu škody v prípravnom konaní do skončenia vyšetrovania či skráteného vyšetrovania, teda, aby uviedla presnú sumu.

25 Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 4To/89/2017 z 12.12.2017 bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa, žalovaný 1 bol uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného poriadku, ktorý spôsobil z nedbanlivosti inému. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 12.12.2017. Súd odkázal žalobkyňa na uplatnenie škody na civilné konanie.

26 Zistený skutkový stav súd posúdil podľa týchto zákonných ustanovení:

27 Podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku, poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

28 Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku, ak podľa výsledku dokazovania nie je podklad na vyslovenie povinnosti na náhradu škody alebo ak by bolo treba na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania a predĺžilo by ho, súd odkáže poškodeného na civilný proces, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom. Poškodeného treba označiť jeho menom a priezviskom, dátumom a miestom narodenia a miestom bydliska. Ak je poškodeným právnická osoba, treba ju označiť jej obchodným menom alebo názvom, sídlom a identifikačným číslom podľa záznamu v obchodnom registri, živnostenskom registri alebo inom registri.

29 Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku, ak súd obžalovaného spod obžaloby oslobodí, odkáže poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody vždy na civilný proces, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom.

30 Podľa § 193 CSP, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

31 Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

32 Podľa § 420 ods. 1 - 3 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

33 Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

34 Podľa § 444 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa jednorázove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

35 Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

36 Podľa § 13 ods. 1 - 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v

peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

37 Podľa § 16 Občianskeho zákonníka, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

38 Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

39 Podľa § 106 ods. 1 - 2 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

40 Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

41 Podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení k 8.10.2015 (ďalej zákon č. 381/2001 Z.z.), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

- a)škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
- b)škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,
- c)účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnenne odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnenne krátil poskytnuté poisťné plnenie,
- d) ušlého zisku.

Podľa § 11 ods. 6 -8 zákona č. 381/2001 Z.z., poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poisťné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti

- a)skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poisťné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poisťného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný,
- b)poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poisťné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie a výška poisťného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené. Poisťovateľ je povinný poskytnúť poisťné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poisťného plnenia.

Ak poisťovateľ nespĺní povinnosť podľa odseku 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu.

42 Podľa § 15 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z.z., náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

43 Podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej

poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov v znení k 8.10.2015 (ďalej zákon č- 437/2004 Z.z.), náhrada za bolesť sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia alebo odstraňovaniu jeho následkov. Náhrada za bolesť sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za bolesť sú ustanovené v prílohe č. 1 v I. a III. časti.

44 Podľa § 5 ods. 1 a 2 zákona 437/2004 Z.z., pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8). Výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.

45 Podľa § 9 ods. 1 a 5 zákona 437/2004 Z.z., posudzujúci lekár hodnotí bolesť podľa sadzieb ustanovených v prílohe č. 1 v I. a III. časti. Pri určovaní bodového hodnotenia bolesti sa hodnotí akútna fáza bolesti. Bodové hodnotenie bolesti sa zvýši až o polovicu, ak

- a) vznikla infekcia rany okrem tetanu; bodové hodnotenie bolesti možno zvýšiť len v súvislosti s ranou, ktorej čas liečenia sa infekciou predĺžil,
- b) poškodenie na zdraví vyžadovalo bolestivejší spôsob liečenia alebo pri liečení nastali komplikácie,
- c) povaha poškodenia na zdraví si vyžiadala operačný výkon, pričom za operačný výkon sa nepovažuje injekcia, punkcia kĺbu, hrudníka a abscesu, infúzia a transfúzia; toto zvýšenie sa nevzťahuje na operačný výkon, ak je zahrnutý v sadzbe pre príslušné poškodenie na zdraví.

46 Predmetom sporu bol nárok žalobkyne na bolestné v jej vzniklo v dôsledku dopravnej nehody zo dňa 8.10.2015. Žalobkyňa uviedla, že náhradu nemajetkovej ujmy ďalej nežiada. Sporné bolo posúdenie pasívnej legitímácie žalovaného 3, posúdenie premlčania, charakter a dĺžka premlčacej doby, posúdenie jej spočívania a či je možné odškodnenie nemajetkovej ujmy v rámci poistenia zodpovednosti za škodu. Podľa názoru súdu je možné si uplatňovať nároky z náhrady za škodu (ujmu) na zdraví popri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, je potrebné skutkovo odlíšiť tieto nároky. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania, bolo prioritne potrebné vysporiadanie sa s touto otázkou. Súd skúmal, či a kedy došlo k uplatneniu nároku na náhradu škody v rámci adhézneho konania, keďže v prípade námietky premlčania je nutné posúdiť, či bol nárok na náhradu škody v trestnom konaní uplatnený, či bol uplatnený riadne a či poškodený v adhéznom konaní riadne pokračoval. Žalobkyňa považuje nárok za uplatnený riadne, pretože bola s nárokom odkázaná na civilné konania odvolacím súdom. V zmysle § 288 ods. 1 Trestného poriadku, ak podľa výsledku dokazovania nie je podklad na vyslovenie povinnosti na náhradu škody alebo ak by bolo treba na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania a predĺžilo by ho, súd odkáže poškodeného na civilný proces. Podľa názoru konajúceho súdu, nie je civilný súd rozhodnutím vydaným v trestnom konaní, ktorým trestný súd odkazuje poškodeného k uplatneniu nárokov na náhradu škody na civilné konanie viazaný pri posúdení otázky premlčania nároku. Bolo povinnosťou súdu vzhľadom na vznesenú námietku premlčania vysporiadať sa s ňou, keďže žalobkyňa nevedela uviesť, kedy si uplatnila nárok na náhradu škody (raz uviedla 6.9.2016 a raz 28.6.2017). Pre spočívanie premlčacej doby je potrebné zhodnotiť, či poškodená (žalobkyňa) podala v trestnom konaní návrh voči žalovanému 1/ v období, ktoré pripúšťa Trestný poriadok a či spĺňal náležitosti riadneho návrhu poškodeného na náhradu škody v adhéznom konaní, teda či voči žalovanému 1 došlo k spočívaniu premlčacej doby, z pripojeného trestného spisu bolo možné uvedenú skutočnosť zistiť. Nebolo sporné, že dopravná nehoda bola spôsobená dňa 8.10.2015. Predmetná žaloba bola podaná na súd dňa 5.10.2018, hoci žalovaní boli názoru, že riadne bola žaloba podaná až 14.11.2018, po uplynutí trojročnej objektívnej premlčacej doby.

47 Otázku premlčania bolestného súd posudzoval v zmysle § 106 Občianskeho zákonníka, kde je stanovená dvojročná subjektívna premlčacia doba, objektívna lehota neplatí, keďže ide o škodu na zdraví. Relevantné pre posúdenie námietky premlčania je to či došlo k spočívaniu premlčacej doby a ak áno, dátum kedy si žalobkyňa uplatnila svoj nárok na náhradu škody počas trestného konania, pričom v zmysle § 46 ods. 3 Trestného zákona mala tak urobiť najneskôr do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Podľa názoru súdu si žalobkyňa voči žalovanému 1 v zápisnici z výsluchu svedka, ani do skončenia vyšetrovania neuplatnila riadne nárok na náhradu škody, preto nedošlo k spočívaniu premlčacej lehoty. Samotná žalobkyňa uviedla, že podľa nej od 6.9.2016 ako

dátumu vypracovania znaleckého posudku došlo k spočívaniu premlčacej lehoty, prípadne najneskôr na pojednávaní dňa 28.6.2017, kde si žalobkyňa nárok na náhradu škody v rámci trestného konania uplatnila. Na pojednávaní dňa 30.1.2020 uviedla, podľa nej zistila, kto zodpovedá za škodu až z odsudzujúceho rozsudku Krajského súdu v Košiciach. Súd uvádza, že žalobkyňa musela zistiť, kto bol vodičom už po dopravnej nehode, z uznesenia o vznesení obvinenia, je zrejme voči komu je trestné konanie vedené. Kto je prevádzkovateľ motorového vozidla a kto je poisťovateľ, musela žalobkyňa zistiť najneskôr pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu. Bolo potrebné ujasniť, kedy mohla žalobkyňa zistiť výšku spôsobenej škody.

48 Súd sa nestotožnil s názorom žalobkyne, že došlo k spočívaniu premlčacej doby, pretože z trestného spisu, vyšetrovacej časti vyplynulo, že žalobkyňa neuviedla výšku uplatnenej škody do skončenia vyšetrovania a znalecký posudok U.. F., P.. predložila až po skončení vyšetrovania, v konaní pred súdom. Súd z pripojeného trestného spisu zistil, že žalobkyňa prvýkrát uviedla výšku škody na pojednávaní dňa 20.3.2017, neurobila tak teda do skončenia vyšetrovania.

49 Pokiaľ ide o uplatnenie si žalovaných nárokov voči žalovaným v 2. a 3. rade, žalobkyňa uviedla, že nárok na bolestné si voči nim uplatnila až podanou žalobou. Súd bol názoru vzhľadom na námietku premlčania, že v trestnom spise žalobkyňa využila možnosť preštudovať vyšetrovací spis dňa 18.8.2016, preto najneskôr vtedy z evidenčnej karty vozidla, prípadne zo záznamu z dopravnej nehody, ktoré sú súčasťou vyšetrovacieho spisu, musela žalobkyňa zistiť, kto jej spôsobil nehodu, teda, že prevádzkovateľom motorového vozidla je žalovaný v 2. rade, pričom v zázname z dopravnej nehody je uvedené, že motorové vozidlo je poistené u žalovaného 3. Žalobkyňa mohla aj podľa ŠPZ zistiť, kto je poisťovateľ, voči ktorému by mala možnosť si priamo uplatniť zodpovednosť za škodu. Výšku škody podľa názoru súdu žalobkyňa mala možnosť zistiť už na základe znaleckého posudku najskôr U.. G., avšak pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu dňa 18.8.2016 žalobkyňa uviedla, že nesúhlasí so závermi znaleckého posudku U.. G., s bodovým ohodnotením a žiada kontrolný znalecký posudok. Teda už pri skončení vyšetrovania mala žalobkyňa vedomosť o znalcom stanovenej výške bolestného, s týmto hodnotením nesúhlasila. Pre uplatnenie nároku na náhradu škody však nie je potrebné mať presnú, stopercentnú istotu či vedomosť o výške spôsobenej škody. Podľa názoru súdu najneskôr po vypracovaní znaleckého posudku z 6.9.2016 U.. F., P., ktorý do trestného spisu predložila až 22.9.2016, zistila žalobkyňa neskôr výšku bodového ohodnotenia za bolestné, z ktorého závermi sa žalobkyňa stotožnila. Vzhľadom na túto skutočnosť, bol nárok žalobkyne na náhradu škody voči žalovanému v 2. rade, za ktorého zodpovedá žalovaný v 3. rade v čase podania žaloby dňa 5.10.2018 už premlčaný, keďže uplynula 2-ročná subjektívna premlčacia doba. Súd teda ustálil, že nároku žalobcu v časti náhrady bolestného bol v čase podania žaloby dňa 5.10.2018 voči žalovanému v 2. rade, za ktorého má povinnosť plniť žalovaný v 3. rade, ako aj priamy nárok žalobkyne voči žalovanému v 3. rade premlčaný.

50 Kľúčovým v prejednávanej spore bolo vzhľadom na vznesenú námietku premlčania aj voči žalovanému v 1. rade posúdenie spočívania premlčacej lehoty nároku na náhradu škody voči žalovanému v 1. rade. Žalobkyňa na pojednávaní dňa 5.11.2019 uviedla, že nárok si uplatnila na hlavnom pojednávaní pred Okresným súdom Košice I, sp.zn. 10T/56/2016 dňa 28.6.2017, pričom súd jej uviedol, že to by bolo vzhľadom na znenie § 46 ods. 3 Trestného poriadku neskoro. Následne v podaní z 2.1.2020 žalobkyňa uviedla, že k spočívaniu premlčacej doby došlo, keď vyhotovením znaleckého posudku zistila výšku škody, teda premlčacia lehota začala plynúť od 6.9.2016, preto súdom prvej inštancie bol nárok na náhradu škody žalobkyne riadne priznaný a došlo k tzv. spočívaniu behu premlčacej lehoty podľa § 112 Občianskeho zákonníka. Súd však uvádza, že znalecký posudok U.. F. bol predložený až v konaní pred súdom a z jeho predloženia, resp. doručenia do spisu ešte nevyplýva, že si žalobkyňa riadne uplatňuje nárok na náhradu škody. Hoci žalobkyňa na pojednávaní dňa 30.1.2020 je názoru, že spočívala lehota už v prípravnom konaní, ale nevie presne upresniť ktorým úkonom, ale už v prípravnom konaní, súd uvádza, že v pripojenom vyšetrovacom spise sa nenachádza takýto úkon.

51 V priebehu konania žalovaný v 3. rade považoval za sporné, či zodpovedá za škodu spôsobenú žalovaným v 1. rade, keďže s ním nie je v žiadnom právnom vzťahu a to pre prípad ak voči žalovanému v 1. rade došlo k spočívaniu premlčacej lehoty a nárok voči žalovanému v 1. rade by nebol premlčaný, teda či popri žalovanom v 1. rade by mal splniť povinnosť aj žalovaný v 3. rade. Súd poukázal na odôvodnenie Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/54/2009 z 31.8.2010 publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí ako R 32/2014, v zmysle ktorého

zákon výslovne nevymedzuje okruh osôb, ktoré treba považovať za osoby poistené. Úmyslom zákonodarcu však bolo vymedziť okruh osôb, ktorých zodpovednosti sa poistenie týka, čo najširšie (viď text dôvodovej správy k návrhu zákona k § 2). Tomu zodpovedá aj samotné znenie ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., obsahom ktorého nie je taxatívny výpočet osôb, na ktoré sa vzťahuje povinné zmluvné poistenie. Okruh týchto subjektov je tu určený univerzálne tak, že poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každú osobu za predpokladu, že je daná jej zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žiadnu výnimku z okruhu osôb v závislosti na tom, či niektorá osoba zodpovedá na základe objektívnej zodpovednosti podľa § 427 a nasl. OZ alebo zodpovednosti založenej na zavinení v zmysle § 420 OZ, zákon neupravuje. To znamená, že poisteným podľa tohto zákona je nielen prevádzkovateľ a ďalšie osoby zodpovedajúce za škodu podľa § 427 a nasl. OZ, ale aj osoby zodpovedajúce za škodu za podmienok uvedených v ustanovení § 420 OZ, ktorou môže byť napr. aj vodič vozidla. Ustanovenie § 2 písm. f/ zákona č. 381/2001 Z.z. v spojení s § 4 ods. 1 citovaného zákona treba preto vykladať tak, že poisteným sa rozumie každý, kto za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá, bez zreteľa na to, či ide o osobu zodpovedajúcu za škodu na základe objektívnej zodpovednosti podľa § 427 a nasl. OZ alebo o osobu zodpovedajúcu za podmienok uvedených v ustanovení § 420 OZ. V nadväznosti na vyššie uvedené je potom treba interpretovať aj ustanovenie § 12 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. tak, že poisťovňa má nárok na náhradu poistného plnenia, okrem poistníka, proti každému, kto za škodu zodpovedá a za koho plnila. Poisťovňa má teda právo postihu aj proti osobe, ktorá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá na základe zavinenia, t.j. aj proti vodičovi motorového vozidla. Súd je teda názoru, že je daná pasívna legitímácia žalovaných v 1., 2. a 3. rade tak pokiaľ ide o nárok na bolestné ako aj náhradu nemajetkovej ujmy.

52 K vyjadreniu žalovaných v 1., 2. a 3. rade, že žaloba bola riadne podaná až neskôr po doplnení výšky bolestného, teda dňom 4.11.2018, súd uvádza, že žalobkyňa uznesením vyzval na odstránenie odstrániteľnej vady podania vo veci samej (žaloby), žalobkyňa žalobu v súdom stanovenej dobe riadne nedostatok žaloby odstránila, preto žaloba bola riadne podaná už dňom 5.10.2018, a teda mala by aj za následok tvrdené spočívania spočívanie premlčacej lehoty. V tomto prípade podaná žaloba nespĺňala zákonom stanovené náležitosti a súd tak musel procesným postupom odstraňovať vady konania, avšak účinky začatia konania a prípadného spočívania lehoty nastali už dňom doručenia žaloby na súd.

53 Keďže súd prihliadol na premlčanie nároku na náhradu škody (bolestné), keďže bol názoru, že v čase podania žaloby došlo k uplynutiu subjektívnej premlčacej lehoty voči žalovaným v 1., 2. a 3. rade, žalobu v tejto časti z uvedeného dôvodu zamietol. Pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, posúdenie či náhrada nemajetkovej ujmy spadá pod povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu, súd uviedol, že je názoru a to vychádzajúc z Uznesenia Ústavného súdu sp.zn. III. ÚS 666/2016 z 11.10.2016, že subsumuje ust. § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 z.u. aj náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv žalobkyne, práva na jej zdravie. Spornou bolo aj stanovenie dĺžky premlčacej doby, keďže žalovaný v 3. rade uviedol, že v prípade krytia tohto nároku titulom zodpovednosti za škodu v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. je logické, aby subjektívna premlčacia doba bola 2-ročná v zmysle § 106 Občianskeho zákonníka. Súd pokiaľ ide o premlčanie, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nepovažuje za premlčaný a vychádzal z 3-ročnej premlčacej doby v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka, ktorá začala plynúť deň po dopravnej nehode, t.j. od 9.10.2015 a ku dňu podania žaloby ešte neuplynula. Napriek právnej argumentácie žalovaného v 3. rade a poukázaniu na závery Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. III. ÚS 666/2016 z 11.10.2016 a odôvodnenie Rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 8Co/106/2018 z 26.8.2018, ktorý sa stotožnil s posúdením nároku ako nároku na náhradu škody a uviedol, že hoci právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka, v danom prípade ide o nárok na náhradu škody. Odvolací súd sa stotožnil s tým, že nie je možné na jednej strane konštatovať, že nemajetková ujma je škodou na účely zák. č. 381/2001 Z.z., ale na druhej strane aplikovať premlčanie vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy. Súd v zmysle R 58/2014 posudzoval premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka.

54 Súd považoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za nepreukázaný, čo do dôvodu, výšky a preukázania príčinnej súvislosti medzi vzhľadom na nepreukázaný následok. Súd sa nestotožnil s tvrdeniami žalobkyne, že všetkými tvrdeniami preukazuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, keďže hlavne z úvodu jej tvrdenia sa tohto nároku netýkali. Dopravná nehoda nebola jedinou príčinou, ktorá viedla do skokovitého dementného syndrómu žalobkyne, ktorá už v čase pred vznikom nehody

trpela týmto chronickým ochorením. Vzhľadom na závery posudku U.. U.M. M., bol súd názoru, že tak nárok, ako aj výška nároku je nepreukázaná. Súd uvádza, že v zmysle tvrdení žalobkyne otras mozgu mal spôsobiť demenciu žalobkyne, ktorá však podľa znalkyne bola založená na zmiešanom cievnom a traumatologickom podklade. Súd nepovažoval za relevantné pre preukázanie vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch tvrdené navýšenie nákladov na lieky, či opateru v domove, resp. nemožnosť lietania osamote. Súd za relevantné vyhodnotil tvrdenie, že otras mozgu v dôsledku dopravnej nehody žalobkyne viedol ku skokovitému vzniku demenčného syndrómu, čo malo narušiť osobnostné práva žalobkyne, právo na jej zdravie, dôstojnosť, rodinný život. Súd však poukazuje na závery znaleckého posudku, kde samotná znalkyňa uviedla, že demencia je multifaktoriálne podmienená, nie je možné kvalifikovať, aký podiel na jej vzniku mala samotná trauma mozgu a aký podiel mala ateroskleróza mozgu. Podľa názoru súdu, vychádzajúc zo záverov znaleckého posudku, že demencia je multifaktórne podmienená, súd žalobu aj v časti náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zamietol, pretože súd nemôže kvantifikovať, aký pomer vplyvu mala dopravná nehoda a spôsobený otras mozgu na multifaktórne založenú demenciu žalobkyne, keďže aj znalkyňa uvádza, že to nie je možné. Súd je tiež názoru, že odškodnenie nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktoré prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch, nie je v tomto prípade možné, keďže už pred nehodou u žalobkyne existoval patologický anatomický korelát svedčiaci pre postupný rozvoj organického a následne aj demenčného syndrómu, teda nie je zrejماً príčinná súvislosť, rozsah akcelerácie a ani výška požadovanej ujmy neboli preukázané.

55 Súd nevykonal ďalšie dokazovanie výsluchom svedka, dcéry žalobkyne, ktoré žalobkyňa žiadala vykonať za účelom preukázania, že žalobkyňa chodila do času pred nehodou za dcérou do Kanady pravidelne a dnes potrebuje hodinovú starostlivosť v špeciálnom opatrovateľskom zariadení. Súd nepovažoval vykonanie takého dokazovania za hospodárne, tieto skutočnosti neboli sporné, ale najmä nepreukazovali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Rovnako strany sporu žiadne otázky na svedka nemali.

56 O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP (podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí) v spojení s § 255 ods. 1 CSP (podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci) tak, že žalobcovi súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, nakoľko žalobca bol v konaní úspešný v celom rozsahu.

57 Žalobkyňa žiadala na pojednávaní dňa 30.1.2020, aby súd prihliadol na dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v tom, že je dôchodkyňa, je odkázaná na finančnú pomoc rodiny a má nepriaznivý zdravotný stav. Súd uviedol, že je síce pravdou, že zdravotný stav žalobkyne je nepriaznivý a pokiaľ ide o zárobkové pomery z Potvrdenia Sociálnej poisťovne, ktoré je obsahom súdneho spisu vyplýva, že žalobkyňi bol priznaný dôchodok 366,- EUR a vdovský dôchodok 133,30 EUR od 1.1.2018. Súd hoci má prihliadať na osobné, majetkové a zárobkové pomery strán sporu, prihliada aj na postoj strán sporu počas konania a pred začatím konania. Súd teda pri hodnotení dôvodov hodných osobitného zreteľa prihliada aj na skutočnosti, ktoré viedli k uplatneniu práva a postoj strán v priebehu konania. Nie každé okolnosti spočívajúce v zdravotnom či majetkovom stave zdôvodňujú nepriznanie nároku na náhradu trov konania. V tomto prípade bola žalobkyňa riadne zastúpená právnu zástupkyňou, musela byť oboznámená, poučená o uplynutí premlčacej doby, možnej námietke premlčania, o potrebe preukázať spočívanie premlčacej doby a napriek tejto vedomosti trvať na podaní žaloby aj po uplynutí premlčacej doby, kedy protistrana môže namietnuť premlčanie. Takýto postoj podľa názoru súdu neznamenaá dôvod hodný osobitného zreteľa a neodôvodňuje nepriznanie nároku na náhradu trov konania.

58 O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I v štyroch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym úradným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozsudku vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§365 ods. 2 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) týkajú sa procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávne obsadeného súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

V prípade, ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.